

Vreme včeraj: Najvišja temperatura 19, najnižja 14, ob 17 ur 18,1, zračni tlak 1022,6 mb, veter 4 km na urok severo-severno-zahodni, vlažnost 74 odst., nebo ena desetina pooblačeno, moč mirno, temperatura morja 18,7.

Prva žabka v dnevnik

S sejo tržaškega pokrajinskega sveta

Vsi svetovalci so odločno obsodili občutno rezanje letošnjega proračuna

Povečanje dodatnih davkov na zemljišča in kmetijske dohodke bo hudo prizadelo kmetovalce

Osrednje vprašanje sinočnje seje tržaškega pokrajinskega sveta je predstavljal proračun za leto 1957. Odnosno odobritev tega proračuna po nadzornih organih iz poročila odbornika za finance Deliseja je razvidno, da je posetna komisija, v kateri imajo po starem fašističnem zakonu večino predstavniki države, krepko rezala proračun, ki ga je že pred osmimi meseci odobrila komisija, ki je bila po potrebnih izmenjubah proračuna. V začetku seje je predsednik prof. Gregorčič orisal delovanje pokrajinske uprave, nakar so občinski odgovorniki na nekatera vprašanja svetovalcev odgovorili, da so tako posojili, da kaže, da bo po prefektura v kratkem odobrila sklep o poenotitvi plač pokrajinskih uslužbencev. Na vprašanje svetovalca Luchesijskega glede izvršitve sklepa o izplačilu davkov 40 upokojencem, pa je odgovoril, da je vedno čaka na odgovor oblasti.

Prof. Gregorčič je po končanem govoru na stališče odgovornih oblasti naložilo na ogotno obsodbo svetovalcev vseh političnih strank. Svetovalec Dejana (KD) je poudaril, da se v praksi križi ustava, ki določa občinsko in pokrajinsko demokracijo, medtem ko v praksi upravljajo občine in pokrajine nadzorni organi, ki imajo v sebi vse svetovalce. Svetovalec Grbec pa je dejal, da bo povečanje dodatnih davkov na zemljišča in kmetijske dohodke prizadelo predvsem kmetovalce, ki prebivajo na revnih kraških tleh. V teh dneh je obiskala delegacija okoljskih županov svetovalec Grbec na je delovni skupini, ki je razpravljala o potrebnih izmenjubah proračuna. V praksi se bo povečanje dodatnih davkov na zemljišča in kmetijske dohodke prizadelo predvsem kmetovalce, ki prebivajo na revnih kraških tleh. V teh dneh je obiskala delegacija okoljskih županov svetovalec Grbec na je delovni skupini, ki je razpravljala o potrebnih izmenjubah proračuna.

Prof. Gregorčič je po končanem govoru na stališče odgovornih oblasti naložilo na ogotno obsodbo svetovalcev vseh političnih strank. Svetovalec Dejana (KD) je poudaril, da se v praksi križi ustava, ki določa občinsko in pokrajinsko demokracijo, medtem ko v praksi upravljajo občine in pokrajine nadzorni organi, ki imajo v sebi vse svetovalce. Svetovalec Grbec pa je dejal, da bo povečanje dodatnih davkov na zemljišča in kmetijske dohodke prizadelo predvsem kmetovalce, ki prebivajo na revnih kraških tleh. V teh dneh je obiskala delegacija okoljskih županov svetovalec Grbec na je delovni skupini, ki je razpravljala o potrebnih izmenjubah proračuna.

Delavci CRDA in arzenala večeraj stavkali dve uri

Pričakujejo se stavke tudi v prihodnjih dneh - Stiki s Fiom iz Tržica

V obratih CRDA in v Tržaškem arzenalu se nadaljuje protestno stavkovno gibanje. Včeraj so delavci CRDA zapustili delo ob 14.30, delavci v Tržaškem arzenalu pa ob 13.30. Stavkali so torej dve uri, udeležba je bila splošna. Za danes se pričakuje nova stavka, prav tako se predvideva stavke vse dni v tednu. Preraj zbirajo se na sejo tajništva obdelavci kovinarjev, proučili sta položaj in postavili razne predloge glede bodočih akcij, katere bosta proučili vodstvi v podrobnosti. Jutri pa se bosta tajništvi obeh sindikatov kovinarjev ponovno sestali. V nedeljo sta se sestali v Trstu vodstvi Fiom iz Tržica in Tržica. Razpravljali sta o mestnem sodelovanju in o mestnem izmenjubah proračuna. V Trstu složno dva sindikata kovinarjev, kar je v prid enotni akciji proti delodajalcem. Oba sindikata tudi obvese-

tem roku jih lahko pridržijo samo pod določenimi pogoji in se morajo postaviti pod nadzorstvo finančarjev. Izločitev patosa (svinole) je dovoljeno samo za destilacijo in za proizvodnjo kisa. O tem pa morajo pet dni prej obvestiti kemični in biološki laboratorij v Trstu. Umazane vrtnice vina je treba prijaviti in sicer od 1. januarja do 31. avgusta 1958 omenjenemu laboratoriju. To pa ne velja za vsakelehenovino. Tržaški kovinarji stavkajo tudi predvsem za izboljšanje osnovnih pogojev delovnih pogojev za delavce gradbene stroke. Predstavniki sindikata se bodo pogajali s predstavniki gradbenih podjetij, ki so vključena v zvežah male in srednje industrije.

Danes zasedanje mešane komisije o videmskem sporazumu

Danes se bo pričelo v Ljubljani v prostorih trgovske zbornice za Slovenijo zasedanje mešane italijansko-jugoslovanske komisije, ustanovljene z videmskim sporazumom o obmejnem prometu. Komisija je sestavljena iz predstavnikov obeh držav. V zvezi s tem je bil včeraj v Trstu složno dva sindikata kovinarjev, kar je v prid enotni akciji proti delodajalcem. Oba sindikata tudi obvese-

Sestanek sindikata krajevnih uslužbencev

Jutri ob 18.30 bo v Ul. Zvezta št. 2 sestanek vodstva Zveze uslužbencev krajevnih ustanov in bolnišnic. O jutri se bodo na uradu za delo nadaljevala pogajanja glede razrešitve delovnih pogojev za delavce gradbene stroke. Predstavniki sindikata se bodo pogajali s predstavniki gradbenih podjetij, ki so vključena v zvežah male in srednje industrije.

Novi ukrepi vladnega komisiariata

11. t. m. je izšla 29. številka Uradnega vestnika vladnega generalnega komisiariata za tržaško področje, ki vsebuje seznam raznih ukrepov, sprejetih v državi, ki veljajo tudi na tržaškem področju. Ukrepi so namenjeni izboljšanju delovnih pogojev in varnosti delavcev. Med drugim so predvideni ukrepi za izboljšanje varnosti pri delu v rudarstvu in na morju. Ukrepi so namenjeni izboljšanju delovnih pogojev in varnosti delavcev. Med drugim so predvideni ukrepi za izboljšanje varnosti pri delu v rudarstvu in na morju.

Nevarna košarka

Med igranjem košarke je sinoči 17-letni Giovanni Ciak tako nerodno skočil, da je padel in se odlozil, da se vrne v domov. Sam je odšel v bolnišnico, kjer ga seveda sprejeli na ortopedskem oddelku s prognozo okrevanja v enem mesecu.

Proces proti ponarejevalcem dokumentov

Proces proti ponarejevalcem dokumentov. V Trstu so včeraj začeli s postopki proti ponarejevalcem dokumentov. V Trstu so včeraj začeli s postopki proti ponarejevalcem dokumentov. V Trstu so včeraj začeli s postopki proti ponarejevalcem dokumentov.

Novi ukrepi vladnega komisiariata

Novi ukrepi vladnega komisiariata. 11. t. m. je izšla 29. številka Uradnega vestnika vladnega generalnega komisiariata za tržaško področje, ki vsebuje seznam raznih ukrepov, sprejetih v državi, ki veljajo tudi na tržaškem področju.

Jutri bo sodišče izreklo razsodbo

Jutri bo sodišče izreklo razsodbo. V Trstu bo jutri izreklo razsodbo sodišče. V Trstu bo jutri izreklo razsodbo sodišče. V Trstu bo jutri izreklo razsodbo sodišče.

Prometna nesreča

Prometna nesreča. V Novem mestu je prišlo do prometne nesreče. V Novem mestu je prišlo do prometne nesreče. V Novem mestu je prišlo do prometne nesreče.

Obsodba berača

Obsodba berača. 1. septembra letos sta dva agenta javne varnosti opazila nekoga, ki je na Borz-nem trgu stegoval roko in prosil miloščino. Agent sta ga opazila, ko je prosil miloščino. Agent sta ga opazila, ko je prosil miloščino.

Nezgodni na delu

Nezgodni na delu. Med delom v predoru San Vito je 32-letnemu Lucianu Marchischiu iz Strača del Frui 157 padlo na glavo neka kraljica kosov ometa, ki mu ranil čelo in levo oko. Z avtom Rdečega križa so ga odpeljali v bolnišnico, kjer so ga s prognozo okrevanja v 10 dneh sprejeli na ortopedskem oddelku.

Brezuspešna priziva

Brezuspešna priziva. 8. marca lani je 72-letna Marija Angela iz Cavazzo Carisio v bratov gozd in v Mehko, da mu ne bi bilo treba plačati globe in predesti v zaporo, ni ostalo drugega, kot proučiti sodišče, da bi bilo ravno tako, da mu ne bi bilo treba plačati globe in predesti v zaporo, ni ostalo drugega, kot proučiti sodišče, da bi bilo ravno tako.

Nesreči dveh dečkov iz Prečnika in Brisčikov

Nesreči dveh dečkov iz Prečnika in Brisčikov. Judo se je ponesrežil včeraj popoldne 11-letni Radovan Semec iz Prečnika št. 5, katerega so v bolnišnici sprejeli s prognozo okrevanja v enem tednu. Deček je bil na polju, ko je nenadoma padel z voza, v katerega je bil vprežen vol. Ker je težil nad hudimi bolečinami, so seveda takoj pokli-

SNG v TRSTU

OTVORITEV SEZONE 1957-58 EUGENE O'NEILL Strast pod brest

IGRA V TREH DEH Režiser JOŽE BABIĆ Scenograf VLADIMIR RIJAVEC Asistent režije ADRIJAN RUŠTJA Prevajalec FRAN ALBREHT

PREMIERA v soboto 19. oktobra 1957 ob 20.30 v dvorani na stadionu «Prvi maj», Vrdeška cesta 7.

Prodaja vstopnic ob četrtku dalje v Tržaški knjigarni, Ul. sv. Frančiška 20, tel. 37-38 ter eno uro pred pričetkom predstavi pri blagajni dvorane.

Prodaja vstopnic ob četrtku dalje v Tržaški knjigarni, Ul. sv. Frančiška 20, tel. 37-38 ter eno uro pred pričetkom predstavi pri blagajni dvorane.

A. Černigoj v Celju

Prejšnji teden je razstavljala v Celju foverij gledališča A. Černigoj svoja olja, ki jih je prinesel iz Male galterije v Ljubljani in nekaj grafik. Olja obravnavajo motive iz Laškega in delno s hrvaške obale. Obisk je kar zadostno izobilje, predvsem v središču. Razstava bo odprta še dva tedna.

RAZNA OBVESTILA

RAZNA OBVESTILA. Slovenska prosvetna zveza v Trstu obvešča svoje članke, da bodo redni letni splošni zbori v nedeljo 20. oktobra t. j. ob 8.30 dopoldne v Gregorčičevih dvoranah v Trstu, Ul. Homa 15, v obliki javnih dnevništev.

OD VEČERJ DO DANES ROJSTVA, SMRTI IN POROKE

OD VEČERJ DO DANES ROJSTVA, SMRTI IN POROKE. Dne 13. in 14. oktobra se je v Trstu rodilo 16 otrok, poroka je bilo 16, umrlo pa je 16 oseb. POROČILA STA SE: elektro-mehanik ARRIGO GUST in uradnica Marcelia Sestan.

NOVA SLUŽBA LEKARN v oktobru

NOVA SLUŽBA LEKARN v oktobru. Davanzo, Ul. Bernini 4; Giusti, Strada del Frui 7 (Gretta); B. S. Ul. Buonarroti 11; Mizzan, Trg Venezia 2; Tamaro-Neri, Ul. Dante 7.

Prijavljeni tatvini

Prijavljeni tatvini. Predvečernim je 29-letna Luciana Quintavalle por. Zavotilje iz Ul. De Fin odšla v kino «Massimo», da bi se nekoliko razvedrila in počakala vsakdanje skrbi. Ko pa je odšla domov, je nenadoma ugotovila, da ji je izginila listnina. Pogledala je pod sedež, vrsto naprej in od zadaj, toda listnina ni bila. Izginila je tako da Zavotiljevi, ni preostalo drugega, kot odtiti na policijski komisarjat, kjer je tatvino prijavila. Okrašenica je povedala, da je imela v listnici 4.000 lir in osebne dokumente.

Ugodna padca

Ugodna padca. Včeraj dopoldne ob 9. uri so s avtom Rdečega križa pripeljali v splošno bolnišnico 72 let staro Frančiško Cancuc vd. Vitri iz Ul. Palestrina 1, kateri so zdravniški ugotovili verjetno zlomo levega kolka in so jo zaradi tega sprejeli s prognozo okrevanja v treh ali štirih mesecih na ortopedskem oddelku. Ob sprejemu v bolnišnico je Kancucova povedala, da je bila predjutri večer v Zgoniku, kjer je padla s približno en meter visokega zida.

MALI OGLASI

MALI OGLASI. MOTOGUZZI lepa priročnost: AL-CE 500, ZIGOLO 38, CREMA SCOLLI, Trst, F. Severo li.

Svetovalec Grbec na stališču

Svetovalec Grbec na stališču. Svetovalec Grbec je na stališču, da bo povečanje dodatnih davkov na zemljišča in kmetijske dohodke prizadelo predvsem kmetovalce, ki prebivajo na revnih kraških tleh.

Seja odbora trgovinske zbornice

Seja odbora trgovinske zbornice. Sinoči se je sestel izvršni odbor tržaške trgovinske zbornice, ki je razpravljala o potrebnih izmenjubah proračuna.

Brezuspešen vozač povozil dva pešca

Brezuspešen vozač povozil dva pešca. Po nezgodah je skušal zbežati, kar pa mu ni uspelo in ga aretirali.

Včeraj v Miljah

Včeraj v Miljah. Med razpravo je začel spregovoriti svetovalec Weiss (KP), ki je ostro obsodil stališče oblasti in dejal, da je bil predloženi proračun zelo skromen, saj ne upošteva vseh potreb države.

Brezuspešen vozač povozil dva pešca

Brezuspešen vozač povozil dva pešca. Po nezgodah je skušal zbežati, kar pa mu ni uspelo in ga aretirali.

Nezgodni na delu

Nezgodni na delu. Med delom v predoru San Vito je 32-letnemu Lucianu Marchischiu iz Strača del Frui 157 padlo na glavo neka kraljica kosov ometa, ki mu ranil čelo in levo oko.

Nesreči dveh dečkov iz Prečnika in Brisčikov

Nesreči dveh dečkov iz Prečnika in Brisčikov. Judo se je ponesrežil včeraj popoldne 11-letni Radovan Semec iz Prečnika št. 5, katerega so v bolnišnici sprejeli s prognozo okrevanja v enem tednu.

Zaključek pokrajinskega kongresa PSDI

Zaključek pokrajinskega kongresa PSDI. V nedeljo se je zaključil letošnji pokrajinski kongres PSDI. Kot smo že pred začetkom kongresa pisali je tudi levičarska struja «Unita socialistas» dobila večino svojih glasov v glavnem odboru.

Novi ukrepi vladnega komisiariata

Novi ukrepi vladnega komisiariata. 11. t. m. je izšla 29. številka Uradnega vestnika vladnega generalnega komisiariata za tržaško področje, ki vsebuje seznam raznih ukrepov, sprejetih v državi, ki veljajo tudi na tržaškem področju.

Proces proti ponarejevalcem dokumentov

Proces proti ponarejevalcem dokumentov. V Trstu so včeraj začeli s postopki proti ponarejevalcem dokumentov. V Trstu so včeraj začeli s postopki proti ponarejevalcem dokumentov.

Jutri bo sodišče izreklo razsodbo

Jutri bo sodišče izreklo razsodbo. V Trstu bo jutri izreklo razsodbo sodišče. V Trstu bo jutri izreklo razsodbo sodišče.

Prometna nesreča

Prometna nesreča. V Novem mestu je prišlo do prometne nesreče. V Novem mestu je prišlo do prometne nesreče. V Novem mestu je prišlo do prometne nesreče.

Obsodba berača

Obsodba berača. 1. septembra letos sta dva agenta javne varnosti opazila nekoga, ki je na Borz-nem trgu stegoval roko in prosil miloščino. Agent sta ga opazila, ko je prosil miloščino. Agent sta ga opazila, ko je prosil miloščino.

Nezgodni na delu

Nezgodni na delu. Med delom v predoru San Vito je 32-letnemu Lucianu Marchischiu iz Strača del Frui 157 padlo na glavo neka kraljica kosov ometa, ki mu ranil čelo in levo oko.

Brezuspešen vozač povozil dva pešca

Brezuspešen vozač povozil dva pešca. Po nezgodah je skušal zbežati, kar pa mu ni uspelo in ga aretirali.

Včeraj v Miljah

Včeraj v Miljah. Med razpravo je začel spregovoriti svetovalec Weiss (KP), ki je ostro obsodil stališče oblasti in dejal, da je bil predloženi proračun zelo skromen, saj ne upošteva vseh potreb države.

Brezuspešen vozač povozil dva pešca

Brezuspešen vozač povozil dva pešca. Po nezgodah je skušal zbežati, kar pa mu ni uspelo in ga aretirali.

Včeraj v Miljah

Včeraj v Miljah. Med razpravo je začel spregovoriti svetovalec Weiss (KP), ki je ostro obsodil stališče oblasti in dejal, da je bil predloženi proračun zelo skromen, saj ne upošteva vseh potreb države.

Brezuspešen vozač povozil dva pešca

Brezuspešen vozač povozil dva pešca. Po nezgodah je skušal zbežati, kar pa mu ni uspelo in ga aretirali.

Nezgodni na delu

Nezgodni na delu. Med delom v predoru San Vito je 32-letnemu Lucianu Marchischiu iz Strača del Frui 157 padlo na glavo neka kraljica kosov ometa, ki mu ranil čelo in levo oko.

Nesreči dveh dečkov iz Prečnika in Brisčikov

Nesreči dveh dečkov iz Prečnika in Brisčikov. Judo se je ponesrežil včeraj popoldne 11-letni Radovan Semec iz Prečnika št. 5, katerega so v bolnišnici sprejeli s prognozo okrevanja v enem tednu.

V ČEM JE PRAVO OZADJE VLADNIH KRIZ V FRANCJI

Gnil ni parlamentarni sistem gnila je francoska desnica

Desnica vrže vsako vlado, ki bi skušala tudi v manjši meri spremeniti politiko močne roke v Alžiru, politiko nepriznavanja alžirske nacionalnosti in pravice do neodvisnosti

Že od samega začetka krize Bourges-Maunouryjeve vlade je svetovna javnost kazala večje zanimanje za ozadje tega dogodka, kot za napore, da bi sestavili 43. po vojno vlado. Dejansko je od padca Bourges-Maunouryjeve vlade prišlo nepričakovano. Po medstrankarskem sporazumu in predloženem okvirnem zakonu za Alžir se je zdelo, da je trenutno vse v najlepšem redu. Toda vprava tedaj je vlado vrгла desnica, to je politična struja, ki jo je predsednik vlade toliko upošteval, s katero je stalno delal kompromis in skušal, da se z njeno pomočjo odbrži na oblasti. Ko je pripravil zakon o ureditvi za Alžir — novi ustavni zakon o Alžiru — se Bourges-Maunoury trudil, da ga sestavi tako, da bo predvsem zadovoljil desnico, hkrati pa tako, da ne bi izgubil podpore centurmskih in socialističnih poslancev, ki so mu bili prav tako potrebni. Najvažnejše — razpoloženje in zahteve Alžircev, stvarni položaj v Alžiru — je seveda Bourges-Maunouryjeva vlada upoštevala, rekli bi, simbolično.

Nameni prejšnjega predsednika vlade so bili zelo jasni: pokazati se pred generalno skupščino ZN, ki bo letos ponovno proučila za Francijo tako neprijetno alžirsko vprašanje, z nekim uspehom, oziroma dokazom, da se Francija trudi postopno nekaj napraviti, in da ji je torej treba in da časa, to je omogočilo njenim prijateljem izglasovanje neke blage resolucije, odložilo bi celo stvar in dalo Franciji možnost, da se eno leto nadaljuje s svojo politiko spominjanja, kakor se imenuje francoska politika železne roke v Alžiru. Pri tem pa je bilo treba predvsem najti osnovo za kompromis doma. To pa je Bourges-Maunouryjeva kompromisna s desnico. Rezultat tega pa je bil, da omenjeni zakon o Alžiru ni dejansko zadovoljeval nikogar več, najmanj pa je mogel prispevati k rešitvi tega vprašanja.

Na taktiko desnice v tem primeru je moč gledati z dveh strani, kajti eno je, zakaj je desnica vrгла Bourges-Maunouryja v tem trenutku, drugo pa, kakšni so njeni končni cilji. Ni dvoma, da je usodo prejšnje vlade zapestila Maunouryjeva popustljivost pred pritiskom desnice, ki je v nekem trenutku prišla do prepričanja, da ne sme pristati na tiste minimalne kompromise (glede določene samoradi Alžira; ta pade, pride druga, pa tudi ta pade, in vedno je glavni vzrok, neposredno ali posredno, Alžir. To je kakor začarani krog, iz katerega Francija že leta ne najde izhoda. Po vsem sodeč leže globlje korenine takega položaja v napadni predstavi o tem, krško vlogo bi morala Francija danes igrati v svetu. Ona ni več vesela in klasičnem pomenu te besede, kot mnogi Francozi sami poudarjajo, je prišel čas, da se navadimo na nov položaj in da iz tega pogledno ustrezne zaključke. Toda mnogi se temu vztrajno upirajo. Le-ti ne vidijo, da vpliv Francije kot vesele in odvisen od tega, ali bo Alžir ostal to, kar je sedaj, ali če bo spremenil status, kajti Francija se bo morala prejšnji sli prilagoditi temu, in čim prej bo to napravila, tem bolje bo zanj.

V tem smislu nam izkušnje povojnih let nudijo predvidljive dokaze. Zadošča primer Indokine, kjer je bil uspeh ohraniti prejšnjih pozicij in je končno izgubil tudi tisto, kar mu je leta 1946 nudil Hočiminh. Ali ne bi bilo bolje, da so spoštovali sporazum iz Fontainebleauja, da bi nadaljevali sodelovanje v Viennam, ne pa začeli z vojno, ki naj bi vzpostavila francoski vpliv v Indokini? Panetneje so ravnali v Severni Afriki, kjer sta danes Maroko in Tunizija neodvisni državi. Alžir je sicer znatno bolj zapleteno vprašanje. Tam imamo mnogo naseljenih Francozov in le-te je treba upoštevati. Toda za vsakogar, ki spremlja razvoj odnosov v svetu, mora biti v načelu jasno, da ne bo moč niti za Alžir najti drugačne rešitve, tu so sicer možne razne variante postopnih rešitev, toda rešitev v bistvu ne more biti različna. Nekemu narodu ni moč zanikati pravice do obstoja in samostojnega življenja. Dokler tega ne bodo videli v Parizu, se bodo ponavljale krize francoske vlade zaradi Alžira, v alžirskih gorah in mestih, vaseh in na poljih pa ne bo miru.

Rešitev alžirskega vprašanja bi za Francijo pomenila mnogo, tako gospodarsko kakor politično. Hitro bi se pokazalo, da se mora Francija boriti na povsem drugem področju (predvsem kot izraz tedaj vzhodni in zahodni, in morada celotno Evropo in Afriko) za ponovno uveljavljanje in utrditev omajanih pozicij vesele, seveda v nekem posebnem novem pomenu te besede. Ali niso nekateri njeni sosedje to že razumeli?

BEOGRAJSKE ZNAČILNOSTI IN NJEGOVI PROBLEMI KOMEDIJA «SKUPNO STANOVANJE» POSPLOŠENA IN NAKUPOVANJE «OZIMNICE» NA VELESEJMU

(Od našega dopisnika) BEOGRAD, oktobra. — Kot vsi kraji na svetu ima tudi Beograd svoje probleme in potebnosti. Med petimi upravnimi je mnogo tih, ki so skupna vsem, zlasti večim naseljenim krajem; komunarna in stanovanjska vprašanja na primer. Toda po načinu, kako jih Beograd rešuje, spadajo med beograjske posebnosti.

Stanovanjsko vprašanje je upravljanje številne Beograda, temveč vseh večjih mest in naselij Jugoslavije. To vprašanje je energično rešuje. Gradnja se ne odloži in da. Kot govorijo dežnja v rastejo skoraj v obeh ulicah nove hiše, novi stanovanjski bloki. Mnoga področja se adaptirajo za stanovanja. Toda akutnost vprašanja kot da ni niti za las popustila. Če, ki so našle svojo dramatizacijo v znanju komedijske skupno stanovanje, se obnavljajo v isti ali podobni obliki. Sodniki za prekrške, pred katerimi se v mnogih primerih odigravajo epilogi teh že nekakih tragedij, bi mogli o tem največ povedati. Oni, skupno z neposredno zainteresiranimi, enako nestrano čakajo rešitve stanovanjskega vprašanja.

Ali bo to vprašanje sploh kdaj rešeno? Skeptiki menijo, da ga je nemogoče rešiti. Mnogi argumenti govorijo njihovi tezi v prid. Poleg prirodne privrastle se število prebivalstva stalno in naglo veča z dotokom prebivalstva s podeželja in drugih področij države. Vse sili v Beograd. Nič ne ven. Celo tisti ne, ki v Beogradu živitarijo z majhno plačo in ki se jim obeta drugod dober zaslužek. Mnogi, ki jih vabijo vabljive ponudbe, razmišljajo, omahujejo, cincolajo in se končno odločijo, ostati v mestu. V večini primerov se zopet vzrok stanovanje. Ne zato, ker v novem kraju ne bi dobili stanovanja, nasprotno, nudijo jim moderno stanovanje, temveč zato, ker se boje, da se nikdar več ne bodo mogli vrniti v Beograd, če izpušče iz rok stanovanje, ki ga imajo. Če se, končno, vendar, le odločijo za službo izven Beograda, se selijo družine. Grede z nami, samo da bi ohranili stanovanje v Beogradu. Zato razni tigradnje novih stanovanj in nobenih drugih možnosti za ublačitev problema.

Gradi se, kot smo rekli, mnogo. Pri tem pa se ne izkoriščajo vse možnosti za čimbolj učinkovito ublačitev vprašanja. To je, ki se zdi beograjska posebnost. V mnogih beograjskih ulicah, tudi v samem središču mesta, so namreč številni prazni, neizkoriščeni gradbeni prostori. Namesto da se grade nove hiše na teh praznih gradbiščih, se čisto rušijo stare hiše, ki bi se jim lahko prav zaradi pomankanja stanovanj lahko brez večjih stroškov podaljšalo življenje že za nekaj let.

Druga posebnost Beograda je popravo ulic. Beograjske ulice se morajo stalno popravljati. Dogaja se, da morajo na novo asfaltirano ulico preklopiti, da bi postavili telefonske kable, ker niso koordinirali dela s telefonsko centralo. Najbolj pogosti pa so primeri, da morajo na novo asfaltirano ulico po dobrem mesecu popravljati. Pravijo, da je temu kriva negotova podlaga. Drugi pa menijo, da je temu vzrok nesolidnost dela. Ni važno, kdo ima prav, dejstvo je, da se redko kje mestne ulice tako pogosto slikajajo kot v Beogradu.

Tretja posebnost Beograda je preskrba prebivalstva z zimnico. Stara je navada beograjskih gospodinj, da na jesen ne polnijo svoje shrambe s krompirjem, z zeljem, s fižolom, koncentriranimi paradizniki, papriko in podobnimi dobrihimi. V trgovinah, ki

Ze nekaj dni se mudil na obisku v Jugoslaviji obrambni minister ZSSR maršal Zukov. Po tem ko si je v prejšnjih dneh ogledal Beograd, Zagreb, Reko in Ljubljano in nekatera večja industrijska podjetja, se je v nedeljo sestel s predsednikom Titom, ki mu je pridelil sprejem na Bledu. Tu vidimo maršala Zukova s predsednikom Titom na Bledu.

PO SVETU KROŽI ŽE NAD 100 MILIJONOV AVTOMOBILOV

Po newyorških ulicah preizkušajo model Chevroleta z revolucionarnim motorjem

Za vsak novi model avtomobila potrosijo stotine milijonov dolarjev

Konec preteklega tedna je neka mednarodna statistična organizacija prinesla vest, da 'kroži po svetu že nad 100 milijonov avtomobilov. To je vsakakor zelo velika številka, vendar je znano, da nosijo levi delci te ogromne številke ZDA. Ogledamo si kako gre v in kaj vse se ne dogaja v zvezi s tem. Čez kak mesec bo točno 60 let, odkar je Henry Ford s kapitalom 28.000 dolarjev ustanovil družbo, ki je vse do danes ostala ena največjih producentov avtomobilov na svetu. V prvih 19 letih dejavnosti tega podjetja je bilo izdelanih 15 milijonov avtomobilov, ki so šli vsi v prodaj. Kako tudi ne, saj so bili najcenejši. To pa je bilo možno samo zaradi tega, ker je podjetje Ford izdelovalo avtomobil samo enega tipa. Po 19 letih pa se je Ford odločil za nov model in ob tej vesti so mnogi ugibali, kakšen bo ta model. Vse to pa je ostalo tajnost, dokler se ni novi model že pojavil na trgu. Seveda je bilo tedaj to laže kot danes, pa čeprav je pri novem modelu delalo že okoli 50 ljudi. Danes bi bilo kaj takega nemogoče. Stroški za proizvodnjo novega modela niso maleenkostni. Družba «General Motors» je letos izdelala nov model, za kar je potrosila 200 milijonov dolarjev. Tudi Fordovo podjetje je potrosilo za nov model avtomobila 200 in tudi več milijonov dolarjev. In še preden spotoznika izreče svoje mnenje na primer o modelu 1958, začne veliki biro inženirjev in tehnikov načrta za model 1959 ali celo 1960. Čas danes hitreje teče kot pred desetletji in v sodobni konkurenci je vsaka minuta draga. Brž ko neki družbi uspe ohraniti v tajnosti neko sicer maleenkostno izpolnitelje vsaj za tri mesece, je s tem že daleč pred svojimi tekmeci, ki je prav gotovo ne bodo mogli prehiteti.

V zvezi z gornjim je na prvi vid nezakonsko protislovje in vendar je res, da ameriški avtomobili v nekaterih področjih zastojajo za avtomobili nekaterih evropskih avtomobilskih družb. Evropska avtomobilska podjetja izdelajo posamezen tip v mnogo manjšem obsegu kot v ZDA in delajo tudi z mnogo manjšimi sredstvi, kar pa ni nič čudnega, saj «Volksvagen», «Fiat» ali «Renault» še ne morejo tekmovali s podjetjem «Chevrolet», «Ford» itd., kjer z vsak svoj novi model potrosijo več milijonov dolarjev. Vsakogar imajo Američani prednost, ki je pa vezana na čimvečjo avtomatizacijo, toda v kolikor neka ameriška družba ne prodaja vsaj pol milijona avtomobilov letnega tipa, nmore amortizirati proizvodnih stroškov.

Da bi konkurenti ne kopirali idej novih konstruktorjev so konstruktorji stalno pod strokim nadzorstvom, načrti pa skrajno zaščiteni. Vsakomur, ki ni zaposlen v tem biroju, je vstop strogo prepovedan in to ne le v biro, ampak v vsi njegovo okolico. Celotno delavce, ki so zaposleni pri izdelovanju posameznih novosti, je prepovedano prehajati iz enega dela v drugega in konstruktorji sami pogosto delajo le na koščku, na manjšem delu novega modela, do čim o ostalem delu nimajo niti pojma. Da bi bila tajnost kolikor se da «hermetična», delajo posamezni oddelki biroja v različnih mestih, daleč drug od drugega. Vse spremembe in novosti v obliki avtomobila in v tistih izpolniteljih ki jih v novi tip vnašajo, se rodijo v tako imenovanih sobah nam. Tu se zbere cela četa umetnikov, ki sprotijo vsi svojo fantazijo. Njihova dolžnost je, izmisлити si nove oblike, inženirji pa nato posrbijo, da te oblike vnesajo v konkretne načrte, seveda v skladu z njihovimi nameni in z gospodarskim računom. Ko opravijo svoje delo tako umetniki kot inženirji, preide načrt v «kontrolno vodstvo družbe. Tem pa ni dovolj, da je novi model lepši, da ima boljši motor in podobno, ampak zahteva tudi to, ali se bo mogel novi model gospodarno izdelovati v velikem številu in ali bo novi model prinesel večji dobiček.

Vrniti sem se na dvorišče in pogledal v novi moderni hlev za devet glav živine s posebnim prostorom za tele. V hlevu je ležala ena sama krava iz istega razloga kakor ona prejšnja. Ko sem stopil zopet na dvorišče, sem srečal gospodinjico, ki je prinesla na glavni toliko in tako velikih jajc, da sem se kar čudil. Povedala mi je, da ima gospodar opravka s senom onstran meje, «Pravem ga ne bud večera». Sem rekel razočaran, «O ne, obljubil mi je, da pripade bržkone opoldne, za koliko?». «Kako to, saj imate vendar dve uri hoda do svojih travnikov onstran meje?». «Ne več, zdaj imamo blok za dvoletnostno tu zraven, takoj za vasjo. Izvrstno, bom pa pečakal v krmijo». Ko sem bil pred petimi leti v Gročani, ni bilo tam ne rektorične razsvetljave, ne vedovoda, ne bloka. Medtem je prišla kmalu za mano v vas elektrika, pred dvema letoma vodovod in blok imajo zdaj pred nosom, ali bolje rečeno, za hrbtom, kar je za gročansko živinorejo zelo važno. To je razvidno že iz številnih govejih živine, ki se je od 115 glav pred petimi leti, pomnožila na današnjih 152. Mleka Gročana s Peskom vred 450 do 500 litrov na dan, to pa zelo nizki ceni. Po mleko prihaja nakupovalec s tovrstnim avtomobilom in ga je do zdaj plačeval po 44 lir liter, sedaj pa zahteva, da mu ga dajo za 42 lir. Neka 80-letna ženska pa rajši pelje svojih 70 litrov mleka vsak dan z ročnim vozčkom do Bazovce, kjer ga seveda bolje prodaja. Gročana šteje 28 kmečkih družin in 152 prebivalcev, ki živijo skoraj vsi od poljedelstva in živinoreje, je torej popolnoma kmečka vas in, kur se živinoreje tiče, je na Tržacu kot posledica slovesa, ki ga je ameriški tisk sifil celo desetletje: ZDA so prve v svetu, nihče ne more doseči tega, kar zmorejo ZDA.

UMETNI SATELIT in «narodni ponos» ZDA

Na vidiku nova tekma v oboroževanju?

Malokdo bi si mogel zamisliti, kaj šele pričakovati, da bo sovjetski zgodovinski podvig — izstrelitev prvga umetnega satelita — imel tako resen odmev v ZDA. Z več dni se umetnemu satelitu posveča največ prostora v ameriškem tisku. Naravno je, da je narod, ki je dal Edisona in Bello, znal čestitati drugemu narodu za dosežen uspeh. Na čelu predsednikom Eisenhowerjem so to napravili mnogi učenjaki in skoraj vsi časopisi. «Sedaj je poseben jasno, da bo 4. oktober 1957» — tako je napisal «New York Times» — naš največji tekme prehitel v tako epohalnem uspehu — se sprajne ameriški tisk. Ameriški tisk razpahuje enacionalni ponos te dežele, kar da gre najmanj za nacionalno katastrofo. Ta dogodek je nudil redko priliko, da vidimo to deželo v razdobju velikega razočaranja in s plati, ki do danes še niso bile poznane. To razočaranje je prišlo kot posledica slovesa, ki ga je ameriški tisk sifil celo desetletje: ZDA so prve v svetu, nihče ne more doseči tega, kar zmorejo ZDA.

Sloves je nastal kot posledica vztrajnega prikazovanja ameriškega načina življenja — skupno z vsemi anomalijami, kakor so preganjanje učenjakov, umetnikov in mnogih vidnejših liberalnih osebnosti in protičinski izpadi — kot nepopolnosti, ki jo je treba preprosto kopirati, ker naj bi to bila največja človeška pridobitev. Hkrati pa se je razširjala in na povsem ameriški način razpohala pretencija o pravici ZDA do mednarodnega vodstva.

Malokdo more zanikati to, kar so ZDA dosegle na raznih področjih gospodarstva in znanosti. Vsaka dežela ima pravico slaviti svoje uspehe, in to tudi dela. Toda malokje se dogaja, da se uspeh drugih prikazuje kot lastni poraz. Od tude se je pojavilo iskanje krivca. Demokratični senatorji so že začeli s preskavo, da bi ugotovili, kako se je moglo zgoditi, da je ZSSR prehitela ZDA. Oni pravijo, da vlada ni bila kos nalogi. Tisk, pretežno naklonjen republikancem, pa zatrjuje, da je za to odgovoren demokratični kongres, ker je stiskal z vojaškimi izdatki.

Zdi se, da je prvo razburjenje pomiril Eisenhower, ko je dejal, da bodo ZDA v decembru začele s pošiljanjem poskusnih satelitov, da se nikamor ne mudi, da je zadosti finančnih sredstev in da vse to nima zveze z vprašanjem varnosti. Mnogi politični opazovalci pa so mnenja, da se stvar ne bo končala tu. Mnogi so zaskrbljeni spriča okoliščine, da bi vse to moglo pomeniti novo tekmo v oborožitvi in da bo umetni satelit resno vplival tudi na sedanje razgovore o razorožitvi. Vedno bolj se uveljavlja in postaja očitna tendenca zapadnih dežel, ki je prišla do izraza že prej, da se brez sovjetskega pristanka na njihovo stališče vose problem razorožitve ne more premakniti z mrtve točke. Zapadne dežele skušajo sedaj v Združenih narodih zagotoviti svoji resoluciji običajno večino, ne glede na to, da se mnogim od tistih, ki jih skušajo pridobiti, da to podporo, zdi, da bi se tako zaprla vrata vsakršni nadaljnji razgovorom v ožjem krogu. Sedaj se vodi intenzivna nevidna borba med omenjenimi, ki želijo kompromis se postavljajo po robu umetnim večinskim resolucijam, in tistimi, ki bi hoteli resolucije le iz psiholoških prestižnih razlogov. Kakšen bo rezultat te borbe, nam bo postalo jasno šele po debati o razorožitvi v političnem komiteju OZN.

Ta avtomobil ne bo šel nikoli v prodajo, ker ga pozneje učenjaki. Preden ga pa unijo, bodo z njim napravili še na stotine poskusov. Da bi preizkusili motor in druge mehanske delce, vozijo z njim po najtežjih in najslabših terenih. Namesto ga spravijo še v tako imenovano «sobo za mučenje», kjer opravijo še zadnje preizkušnje. Posebna naprava na primer zaploutne avtomobilskih vrata kar 80.000 krat zaporedoma. Samo ob sebi se razume, da se ves ta dolgi proces odvija v strogi tajnosti. Ko novi model pošiljajo na preizkušnje, ga takorekoc imetizirajo: prepletkajo ga v barve, ki kažejo, kaj do je vozilo staro; tudi notranjost je močno kamuflirajo in po ulicah New Yorka že mesece kroži «Chevrolet», ki v svoji notranjosti skriva baje revolucionarni tip motorja. Kakšna je ta «evolucionarnost», nam ni dano vedeti, ni pa rečeno, da pri Fordu tega ne vedo.

NA SPREHODU PO TRŽAŠKI OKOLICI

Gročana je zares lepa... (nekaj organizacije pa bi ne bilo odveč)

Najboljši vti v Gročani so mi napravila njena dvorišča: lepa, obširna in snažna, in o kolik in okoli obdana s stannovskimi hišami ter gospodarskimi poslopji. Gročanci jih ne imenujejo borišča, kakor na Krasu, ampak kuet. Kveti v spodnji okolici in listri. Ustavil sem se v red imenjakim in ga z užitek odledoval. Vse mi je ugajalo, najbolj pa povsem novo poslopje od vhodu na dvorišče. Bržkone bo to nova stanovanjska hiša, sem se mislil. Kakor da bi bila uganila moje misli, je moderne zgradbe zamukala krava in s tem povedala, da se motim in da je ona tam doma. «Kaj pa muka — sem vprašal gospodinjico, ki se je medtem pojavila na dvorišču — ali je morda lačna?». «O ne, muka iz dolgega časa, ker je sama doma». «Zakaj?». «Ker pričakuje, kot se pravi, vniela dogodek». «Kje pa je vniela krava družba?». «Na pašo so v Jugoslaviji». «V Jugoslaviji?». «No, da v Jugoslaviji. Kaj se čudite, saj sr Jugoslavija začena takoj za zadnjimi hišami naše vasi. Tam so naši pašniki, senožeji in gozdovi, tostran meje pa imamo skoraj samo polje». Poslovil sem se od prijazne gospodinjice in se napotil k letovinam, da še tam kaj zvem. Z gospodarjem sem se bil spoznal, ko sem bil pred nekaj leti v Gročani. Tako sem si mislil jaz, pa ni bilo tako, ker nisem bil takrat v tej hiši, ampak nekje zraven. Prišel sem do velikih železnih vrat in stopil na dvorišče. Nikjer žive duše, niti psa ni bilo na skuerter. Saj res, ena dva samega sem videl na cestli pod vasjo, v vasi menda sploh nobenega. Stopil sem na vrh za hišo. Morda dela gospodar na vrhu? Trte, cvetlice, nekaj sadnih dreves in vrabci, ali človeka nobenega.

«Vas izvozni pridelki so torej mleko in živina?». «Ne, tudi korenje in zelje pošiljamo na tržaki trg in nekaj sadja. Nekega dne so se tam čudili našim majhnim češnjam. Majhne so res, je odgovorila žena, ki jih je prodajala, ali le pokusite jih, kako so okusne. In ko so se prepirali, da so mnogo bolj sladke in okusne od velikih, jih je kaj hitro razprodala». Kaj pa cvetlice, videl sem, da jih je povsod vse polno. Ali pošiljate pa govejice in Trst?». «Ne, te pa gojimo sebi v veselje». «Se nekaj bi rad, da mi pokažete. Danes se mi zd Gročana lepa in mnogo bolj vesela kot je bila pred petimi leti v Gročani, ni bilo tam ne rektorične razsvetljave, ne vedovoda, ne bloka. Medtem je prišla kmalu za mano v vas elektrika, pred dvema letoma vodovod in blok imajo zdaj pred nosom, ali bolje rečeno, za hrbtom, kar je za gročansko živinorejo zelo važno. To je razvidno že iz številnih govejih živine, ki se je od 115 glav pred petimi leti, pomnožila na današnjih 152. Mleka Gročana s Peskom vred 450 do 500 litrov na dan, to pa zelo nizki ceni. Po mleko prihaja nakupovalec s tovrstnim avtomobilom in ga je do zdaj plačeval po 44 lir liter, sedaj pa zahteva, da mu ga dajo za 42 lir. Neka 80-letna ženska pa rajši pelje svojih 70 litrov mleka vsak dan z ročnim vozčkom do Bazovce, kjer ga seveda bolje prodaja. Gročana šteje 28 kmečkih družin in 152 prebivalcev, ki živijo skoraj vsi od poljedelstva in živinoreje, je torej popolnoma kmečka vas in, kur se živinoreje tiče, je na Tržacu kot posledica slovesa, ki ga je ameriški tisk sifil celo desetletje: ZDA so prve v svetu, nihče ne more doseči tega, kar zmorejo ZDA.

— V tej kuharski knjigi je toliko tiskovnih napak... — Ze tem, že vem, sem jih že precej poizkusil...

Beograd: pred glavnim vhodom v ljudsko skupščino; v ozadju ministrstvo pošta

